

4. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів комерційних банків України затвердженою Постановою Правління НБУ № 480 від 20.12.2005. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06>

УДК 657

Костякова А.А., к.е.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА НЕВИЗНАЧЕНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ В ОБЛІКУ

Ризики - це формалізація невизначеності, а визначення ризиків - спосіб її вимірювання. Зменшити невизначеність, означає мінімізацію виявлення ризиків, адже там, де все зрозуміло і прозоро ризиків немає і не може бути. Але ситуація «повної невизначеності» в наш час зустрічається дуже рідко. Можливо, через те, що ризики тісно пов'язані з невизначеністю, трактування поняття «ризик» дуже багато [1]. Одна група вчених вважає, що ризик - це небезпека виникнення негативної події [2,3], згідно думок інших – це втрати (збиток) через негативні події [4,5], інші трактують «ризик», як ймовірність виникнення негативного й водночас позитивного явища, що впливає на здійснення господарської діяльності [6,7,8]. Зокрема, найбільшої дискусії стосується взаємозв'язку ризику з негативною подією. Оскільки позитивні, але незаплановані події, ризиками зазвичай не вважаються.

На нашу думку, поняття «ризик» слід трактувати як сукупність явищ, подій та факторів, що впливають на прийняття управлінських рішень та можуть зумовити як позитивний, так і негативний результат діяльності підприємства.

У сучасних умовах значно зростає роль бухгалтерської інформації, для надання якої використовується зовнішня і внутрішня фінансова звітність. Від її достовірності та своєчасності залежить ефективність управлінських рішень, які визначають безпечні умови функціонування компанії у коротко- та довгостроковій перспективі. У зв'язку із цим особливого значення набувають проблеми управління ризиками, що пов'язані з бухгалтерською інформацією.

В умовах ринкової економіки одним із критеріїв є забезпечення безперервності діяльності підприємства та економічної безпеки.

Вирішенням питань економічної безпеки займаються вище керівництво компанії, фінансова служба та бухгалтерія. Поширеною є думка про те, що рішення, які спрямовані на забезпечення економічної безпеки, приймаються на основі інформації фінансової служби. При цьому роль бухгалтерського обліку дуже часто звужується до формального збору і реєстрації облікових даних [9].

Проте сучасна тенденція розвитку бухгалтерського обліку засвідчує про зростання ролі і впливу системи бухгалтерського обліку на забезпечення безперервності діяльності. Безперервність діяльності є одним із основних принципів бухгалтерського обліку і досягається шляхом забезпечення економічної безпеки в поточній та довгостроковій перспективах за рахунок використання засобів бухгалтерського обліку. Відповідно, нехтування значенням бухгалтерського обліку в процесі прийняття рішень, що стосуються економічної безпеки компанії, може негативно вплинути на безперервність діяльності компанії.

Відповідно до п. 13 Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО) 1 «Подання фінансової звітності» [10] компанії можуть готувати окремі управлінські звіти як додатки до фінансової звітності, у яких може міститися інформація про фактори, які впливають або можуть вплинути на результати господарської діяльності підприємства, а також інші невизначеності. Крім того, згідно з п. 14 МСБО 1, окремо від фінансової звітності компанії, для яких є суттєвими екологічні чинники, можуть подавати екологічні звіти чи звіти про додану вартість. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» підприємства повинні з 2018 року подавати Звіт про управління разом з річною фінансовою звітністю, який також містить достовірну фінансову та нефінансову інформацію про діяльність підприємства, його стан та перспективи розвитку та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності. Варто також зауважити, що Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) базуються на принципі безперервності, тобто підприємство має продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Однак, якщо існує непевність щодо принципу безперервності, тоді відповідно до п. 23 МСБО 1 компанія має у примітках до

фінансової звітності повідомити про суттєвість такої невизначеності та має навести усі господарські факти щодо цього.

Таким чином, в умовах нестабільності та невизначеності здійснення підприємницької діяльності система бухгалтерського обліку на підприємстві є одним із важливих інструментів забезпечення безперервності діяльності компанії. Для її досягнення необхідна тісна співпраця та взаємодія керівництва компанії та бухгалтерської служби для вдосконалення організації роботи системи бухгалтерського обліку, що сприятиме забезпеченню економічної безпеки та безперервності діяльності компанії.

Література

1. Герасимчук Н.А., Мірзоева Т.В., Томашевська О. А “Економічні і фінансові ризики” // Київ, 2015.
2. Дерун І.А. Ідентифікація ризиків в системі бухгалтерського обліку підприємства / І.А. Дерун // Економічний часопис - XXI. – 2016. – № 159 (5–6). – С. 97-100.
3. Хозяйственный риск и методы его изучения / Т. Бачкай, Д. Месена, Д. Мико ; пер. с венг. – М. : Экономика, 1979. – 327с.
4. Балабанов И.Т. Риск-менеджмент / И.Т. Балабанов. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 192 с.
5. Лапуста М.Г., Шаршукова Л.Г. Риски в предпринимательской деятельности / М.Г. Лапуста, Л.Г. Шаршукова. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 224 с.
6. Лагоши Б.А. Моделирование рискованных ситуаций в экономике и бизнесе : [учеб. пособ.] / Б.А. Лагоши ; 2-е изд., перераб и доп. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 224с.
7. Голов С.Ф. Управлінський облік: [підручник] / С.Ф. Голов ; 3-є вид. – К. : Лібра, 2006. – 704 с.
8. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / За заг. ред. Р.С. Дяківа. – К.: Міжнародна економічна фундація, 2000. –703 с.
9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) Подання фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_013